

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Égész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

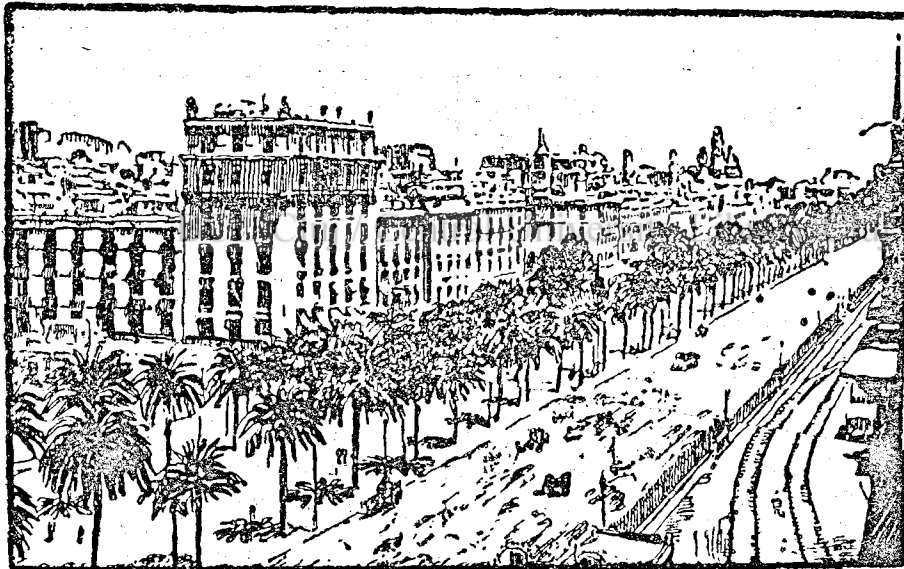
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A nyugati viharfészek.

Aki a háborúban volt, gyakorlatilag tanult hadászatot. Sokan lesznek tehát olvasóink között, kik jól tudják, mit jelent katonai szempontból az, hogy „hidfő”. Amikor a hadsereg akart kelni folyókon, előbb mindig kisebb csapatot küldött át a víz másik partjára. Ez csapat a folyónak vetett háttal beásta ott

Miért esett az orosz vörösök választása éppen Barcelonára? Ennek számos oka van. Ezek között a két legfontosabbat említjük itt meg.

Az egyik az, hogy Barcelona a spanyol kommunista és anarchista szervezkedés fő központja. Spanyolországban ugyanis a kommu-

Barcelona.

agát s körömszakadtáig védte, tartotta a megszerzett darab földet. Az alatt pedig a hátuk mögött a hidász katonák rótták össze a hidat, melyen az egész hadsereg átkelhetett.

Spanyolország legnagyobb kereskedő és ipari városában, Barcelonában ilyen hidfőt már most teremteni magának minden áldozat és veszedelem árán — az orosz bolsevista szervezkedés. Napról-napra olvassuk, hogy a legnagyobb spanyol kikötő-városba egyre érkeznek az orosz hajók hadiszerekkel és egyébekkel teleterhelve. A madridi vörös kormány is áthelyezte már székhelyét Barcelonába. A város körül mindenfelé erődítéseket építenek s arra számítanak, ha Madrid közelebről végképen elesik, már előre bejelentik, hogy Katalóniából a szovjetállamot szerveznek s Barcelonát a vörösök védik.

nisták mellett még anarchisták is vannak, sőt éppen ők vannak a többségben: ezek azt hirdetik, hogy az emberiségnek nincsen szüksége semmiféle igazgatásra, vagy kormányzásra, mindent szabadjára kell engedni. Csak ha ezt megteszik mindenütt az államok, csak akkor lesz boldog az emberiség. Az orosz bolsevisták tehát itt termékeny talajra találnak.

A másik főok az, hogy Barcelona a katalánok lakta négy megyének a központja, ez a négy megye századokon keresztül külön országot alkotott, melynek Barcelona volt a székhelye. Bár a katalánok közeli rokonai a spanyoloknak, mégis egészen más a nemzeti öntudatuk. Lenézik a spanyolokat — a kasztíliaiakat, ahogyan ott nevezik őket, — afrikaiaknak és zsidóknak csúfolják őket, mert Spanyolország belső tartományai a mórok

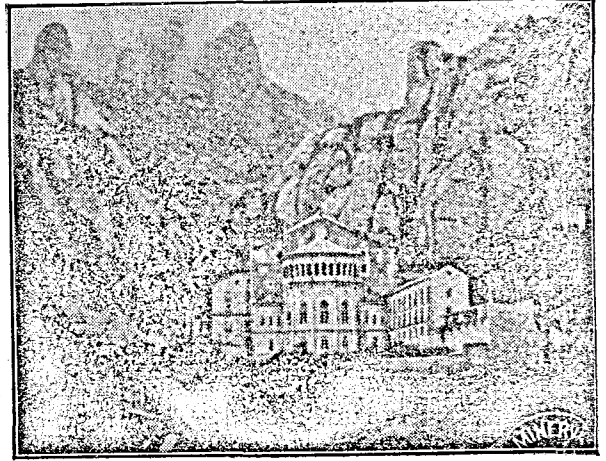
megszállása alatt erősen keveredtek ezzel a két népfajjal.

A XV. század közepe óta azonban ennek a katalán öntudatnak nincs útja, amerre érvényesülni tudjon. Madrid állandóan kemény elnyomás alatt tartotta Barcelonát. A nemzeti szabadságnak az olthatatlan vágya az, amely sok katalánt a bolsevisták karjaiba kerget. Az oroszoktól azt remélik, hogy a maguk céljai érdekében elősegítik az önálló Katalonia megszületését. Amint láttuk, erre meg is van a hajlandóság.

A harc, amely ma Spanyolországban a nemzetiek és a vörösök között folyik tulajdonképpen a nyugati művelődésnek és a keleti rombolásnak, a kereszténységnek és az istentelenségnek a nagy harca. Minden jel arra vall, hogy ez a harc rövidesen a keresztény nyugati művelődés győzelmével végződik. A nagy német, olasz és japáni nép megalakította a bolsevista ellenes nagy harcvonalat, melyhez sorra csatlakozni fognak további nagy népek, mint a lengyel, a belga s még sok más.

A spanyol és a katalán népre addig még töméntelen szenvedés vár. Akárhány templom és iskolát dulnak is fel azonban a bolsevisták, vannak még szentélyek, melyekhez nem mernek nyulni. Barcelona környékén van a világhírű Montserrat-i kolostor. Csodálatos hely ez. A síkságból ugrik ki egy magányos, sajátos oszlopos sziklából formálódott óriási bazalt-hegy, melynek barlangjaiban hajdan remetéek tanyáztak, míg ezer évvel ezelőtt kolostorba nem gyűjtötték őket. Szűz Mária

tiszteletének van ez a kolostor szentelve s a katalán nép ép oly szeretettel veszi körül, mint ahogyan a székelység tiszteli a csik-somlyói Máriát. Valósággal nemzeti szentély ez a hely, melynek Mária szobráról úgy beszél

Kolostor a Montserrat-on.

a katalán nép: Madonna Nostra de la Montserrat — a montserrati madonna, a mi véd-asszonyunk.

Ehez a szentélyhez, ehez a kolostorhoz nem mertek hozzányulni a vörösök sem s amíg ez a szentély állani fog, a katalán nép segítségét sem a vörösök, sem a győzedelmes fehérek nem bonthatják meg. Az Isten nevében mindig tömörülni fognak.

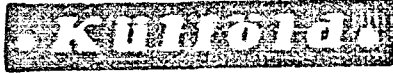

A tél áldozatai.

A téli szenvedések ellen a jó rendben élő, művelt országokban megkezdődött a küzdelem. A kormány, hatóságok, társadalom vállalva küdenek a nyomor ellen. Különösen a gyermekek részesülnek szerető gondoskodásban a jótékony-ság részéről. Milyen szörnyű, szívfacsaró látványt is nyújt az éhező, vagy az éhség által elcsigázott gyermek. Képünk egy orosz gyermeket ábrázol, aki a forradalmak alatt szülőit elvesztette s akit a mostani orosz kormányzat a maga vallástalan, anyagi gondolkodásával könyörtelenül magára hagyott az életharcban. Nagyobb vádat nem lehetne emelni az orosz társadalmi és kormányzati rendszer ellen, mint az a szenvedés, ami ennek az elsatnyult gyermeknek az arcán tükröződik.

Éhségtől elcsigázott orosz gyermek.

A magyar kormányzó római útja. Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, Darányi miniszterelnök és Kánya külügyminiszter, valamint fényes kísérettel november 23-án utazott Rómába, már rég előkészített látogatására. Rómában az egész ország népe káprázatos fényvel fogadta a magyar államfőt, akit a vasuti állomáson Viktor Emanuel és Mussolini vártak. A menet félmillió között vonult a királyi palotába, az előkelő vendégek lakására, az olasz nemzet lelkes ujjongásától kísérve. Másnap a magyar kormányzó megkoszorúztatta az ismeretlen katonai seregét és azután részt vett a tiszteletére rendezett katonai díszszemlén, amely teljes és félelmetes hatalmában mutatta meg az új római birodalom katonai erejét. November huszonegyedikén Nápolyban hajóhad szemle volt s ezen Olaszország egész tengeri hadereje felvonult a hajdani vitéz ellenfél tiszteletére.

A magyar államfőt külön kihallgatáson fogadta az olasz király, valamint a pápa is, Mussolini pedig tisztelgő látogatást tett nála. Az ünnepségek között komoly tárgyalások folytak a magyar és az olasz államférfiak között, elsősorban a gazdasági kapcsolatok erősítéséről, de bizonyos, hogy nagyjelentőségű politikai kérdések is szóba kerültek.

Az egész olasz, valamint a magyar sajtó is osztatlan lelkesedéssel ír a két nemzet barátságáról s nagy fontosságot tulajdonít a világsajtó is a látogatásnak.

Magyar-szerb közeledés. A magyar kormányzó Olaszországba vezető útjában Horvátországon keresztül utazott. A horvát határszélen a horvát bán várta Horthyt fényes kísérettel s melegen üdvözölte. A magyar államfő hasonló melegséggel felelt az üdvözlésre, még pedig horvátul. Ez természetesen nagy lelkesedést keltett a horvát küldöttségben.

A szerb ujságok általában nagyon nagy barátsággal irnak Magyarországról s emlékeztetnek a magyar kormányzónak a mohácsi csata négyszázéves évfordulóján, 1926-ban mondott, a szerbek iránt nagyon barátságos beszédét. Az az általános vélemény, hogy olasz közvetítésre rövid idő alatt egészen baráti jóviszony fog kialakulni Magyarország és Szerbia között s ennek bizonyára befolyása lesz a világpolitikára is.

Horthy kormányzó különben Olaszországból Auszrián át fog hazatérni s Bécsben rövid időre félbeszakítja útját. Az osztrák fővárosban már lázasan készülnek díszes fogadására.

Tovább dühöng a spanyol háború. Spanyolországban, különösen Madrid körül, téliesre fordult az időjárás. Nagy viharok vannak s ezek akadályozzák a hadműveleteket. Ezért a nemzeti csapatok előnyomulása ezen a területen meglassult. Viszont Spanyolország északi részén újabb sikert értek el a nemzetiek: elfoglalták Oviedo városát.

A Katalónia parton, Barcelona kikötője előtt a kormányzatnak egy hadihajója felrobbant és elsüllyedt. A spanyol kormány ujságjai szerint tengeralattjáró hajó robbantotta volna

fel a spanyol hajót. Egy, a közönségben tartózkodó angol hadihajó megfigyelése szerint a robbanást nem okozhatta tengeralattjáró. De ha az is okozta volna, a spanyol nemzeti nagykövet Rómában kijelentette, hogy a nemzeti hadseregnek több tengeralattjáró hajója van.

Miniszter öngyilkossága. Salengro francia belügyminiszter ellen a jobboldali pártok erős üldözést indítottak, azért, mert a háború alatt megszökött s emiatt a hadbíróóság halálra ítélte.

Nagyon alapos vizsgálat kiadta, hogy a vád alaptalan. A hajsza azonban annyira megviselte a miniszter idegeit, hogy öngyilkosságot követett el. Temetése nagy részvétellel ment végbe, de az emlékére tartott képviselőházi ülésen a jobboldali pártok képviselői nem jelentek meg. Amint látszik, Franciaországban is nagyon élesek a politikai ellentétek.

A német-japán szerződés. Ugy látszik, ennek a szerződésnek megkötése nem volt titok, mert aláírását nyilvánosságra hozták. A hivatalos jelentés szerint a szerződésnek nincs támadó célja senki ellen, csak közös védekezést jelent a bolsevizmus ellen. Egészen komoly forrásból származik az a hír, hogy közelebbről Olaszország is hasonló szerződésre lép Japánnal.

A szuezi csatorna biztonsága. Eden angol külügyminiszter bejelentette az angol kormánynak, hogy az egyiptomi kormánnyal kötött megállapodás a szuezi csatorna használatának szabadságát a legteljesebb mértékben biztosítja.

A "MAGYAR NÉP"-et terjeszteni magyar kötelesség!

Értékelések

**Tanácskozás a kormány-
lakásán.** A kormánypárt
lakásán, Bratianu Dinunak
lakásán értekezletet tartottak.
Értekezleten az új bank-
törvényt és a sajtótörvényt vi-
válták meg. Az igazságügyi mi-
nister az értekezleten kijelen-
tette, hogy a sajtótörvénnyel
kapcsolatban, mindazokat a ja-
ratokat elfogadja és tör-
vénybe iktatja, amelyek a tör-
vény eredeti rendelkezéseinek
javítását célozzák.

**Értekezletet tartott a magyar
parlamentari csoport.** Dr. gróf
Bethlen György pártelnök
București-be utazott és elnök-
te alatt a parlamentari csoport
értekezletet tartott. A magyar
parlamentari csoport értekezle-
tén megbeszélték az időszerű
politikai kérdéseket és el-
határozták, hogy a válaszfel-
vetés vitájában a Magyar
Párt milyen álláspontot fog-
adjon el. Az értekezleten meg-
szólták dr. Willer József kép-
viselőt, a parlamentari csoport
titkárát, hogy a párt állás-
pontját és a magyarságnak a
közvéleményhez inté-
zett kérését a parlamentben
terjeszse elő. Az értekezleten
elhatározta a magyar parla-
mentari csoport, hogy közbenjár-
ó hitelszövetkezetek kártalanítá-
sá érdekében. A hitelszövet-
kezetek ugyanis a konverziós
törvény következtében veszte-
ket szenvedtek és a törvény
szövege szerint, hogy ilyen esetekben a
hitelszövetkezeteket kártalanítani
kell. Foglalkozott az értekezlet
az új közigazgatási törvény hi-
vatával és elhatározta, hogy a
Magyar Párt bizonyos kör-
nyezetekben a belügyminiszterhez
fordul. A magyar parlamentari

csoport részletesen foglalko-
zott az elbocsátott közalkalma-
zottak nyugdíjazásának ügyé-
vel és az értekezleten kimon-
dották, hogy lépéseket tesznek
az elbocsátott magyar tisztvi-
selők súlyos helyzetének orvos-
lására. Végül tárgyalta a ma-
gyar parlamenti csoport az új
sajtótörvénytervezetet és a so-
rozatos lapbetiltások ügyét.

**Maniu nagy beszédet tartott
az aradi gyűlésen.** Maniu Gyula,
a nemzeti parasztpárt aradi
gyűlésén nagy beszédben fog-
lalkozott a legidőszerűbb bel-
és külpolitikai kérdésekkel. A
nemzeti parasztpárt vezére be-
szédét Nagyrománia megterem-
tésének ismertetésével kezdte,
elmondva, hogy miért csatol-
ták Ardeal-t és a Banat-ot a
Regáthoz. Mussolini beszédével
kapcsolatban Magyarországról
és a várható eseményekről a
következőket mondotta:

— Magyarországon törté-
nelmi jogokra hivatkoznak.
Mussolininak is tudnia kell,
hogy mi Dacia vagyunk, mely-
nek határai mélyebben nyul-
nak Nyugatra. 1916-ban, mi-
dön Románia belépett a világ-
háborúba, a szövetségesek Da-
cia határait ígérték nekünk.
Nem lehet szó arról, hogy el-
vegyék, amit akarunk foly-
tán megvalósítottunk, amire
nézve nekünk történelmi jo-
gunk van. Magyarország ezt a
területet Ausztria segítségével
hirtokolta. Midőn Ausztria meg-
szűnt, nem helyezkedhetett
szembe a román nép akara-
tával.

Majd így folytatta beszédét:

— Megtörténhet az, hogy a
nyolcmillió Magyarországot a
tizenkilencmillió Romániát
megtámadja? Mi annak a Tri-
annonnak fiai vagyunk, akik az
egész világot uralták valami-

kor, próbálják megbontani ha-
tárainkat, mi védekezni fo-
gunk abban az esetben, ha meg-
támadnak.

Beszéde további részében
hangoztatta, hogy:

— Alba-Iulian elhatároztuk,
hogy tekintet nélkül a béke-
szerződésekre, nem fogjuk ül-
dőzni azokat a népeket, ame-
lyek köztünk laknak. Igazsá-
got teszünk, mikor mi is igaz-
ságot kapunk.

Ezután kijelenti:

— Mindenekelőtt kérjük
Öfelségét, távolítsa el a libe-
rálisokat, nyomban adják Mi-
halachenak a hatalmat. Azon-
nal fel kell fegyverezni a had-
sereget az 1929. évi program
értelmében és felelősségre kell
vonni azokat a minisztereket,
akik a hadfelszerelést megaka-
dályozták.

Maniu Gyula beszéde végén
hangsúlyozta, hogy Magyar-
ország katonai intézkedéseivel
szemben Romániának hasonló
intézkedésekkel kell felelnie.
Amennyiben Magyarország ki-
mondja a fegyverkezési egyen-
jóságát, Öfelsége rendeljen
el azonnal részleges mozgósi-
tást. Ezenkívül folytatni kell
teljes erővel a hadsereg fel-
szerelését és a nyugati határ-
mentén meg kell kezdeni az
erődítmények építését.

Ha felmondja Magyarország
a Trianon-i szerződést. A Tara
Noastra című ujság arról ír,
hogy ha Magyarország fel-
mondja a trianoni szerződést,
akkor Romániának is fel kell
mondania a szerződésnek a ma-
gyar kisebbségekre vonatkozó
rendelkezéseit. A román ujság
szerint a december elsejei köz-
kegyelem újabb bizonyítéka
lesz a megértő bánásmódnak,
amiben a románság a magya-
rokat részesíti.

ÉLETRÉK

A SZÉKELYEK MULTJÁRÓL.

Tudós és kevésbé tudós emberek mindmáig vitatkoznak arról a kérdéssel, hogy a székelyek milyen kapcsolatban vannak a magyarokkal és hogyan, mikor költöztek mostani bércecs otthonukba. Ujabbán a politikát is mindinkább belekeverik a székelyek történetének bírálatába. Hír szerint a székely falvakban jelenleg egy román írónak a munkáját osztogatják ingyen, amely szintén a politika szemüvegén át nézi a kérdést. Érthető, ha magyar, illetőleg székely emberek is hozzá kívánnak szólni a kérdés tisztázásához. Olvasóink figyelmét előre is felhívjuk egy tanulmányra, amely a jövő évre szóló ajándéknaptárunkban fog megjelenni. A tanulmányt dr. Tusá Gábor ügyvéd írta. Nagyszerű objektívességgel, a tudományos érveknek egész tömegével világítja meg a székelyek történetének legfontosabb tanulságait. Már ez az egyetlen cikk is nagy értéket kölcsönöz jövőévi ajándék naptárunknak.

Nagy fénytel ünnepelték meg az egész ország területén a december elsején nemzeti ünnepet. December elsején telt el husz éve, hogy Románia a

világháborúba beavatkozott. Ezt a napot nagy ünnepségek keretében ülték meg az egész ország területén. A parlamentben diszülést tartottak és azon részt vettek a kisantant államok képviselői is. Az országban hazafias ünnepélyek voltak és az összes iskolák nemzeti ünnepeket tartottak. Ugyancsak ez alkalommal mindenütt beszédekben méltatták Románia határainak a háború után való kialakulását és hangsúlyozták a határok sérthetetlen-ségét.

Téliestre fordult az időjárás. A gazdákat a hirtelen beköszöntött időjárás megakasztotta a vetési munkálatok befejezésében. Nagyon sok helyen, ahol a vetéseket már befejezték, az őszi szántásokat kellett hogy félbehagyják. Sok helyen a hideg időjárás miatt a szőlőket nem tudták elfedni.

Eltávolították Bem apó emléktábláját. Clujon, a Piața Unirii egyik saroképületén emléktábla hirdette Bem apó bevonulását az 1848-iki szabadságharc idején. Az emléktáblán a következő szöveg állt:

E házban volt szállva
BEM JÓZSEF
honvédtábornok
1848 dec. 5-iki
bevonulásakor.

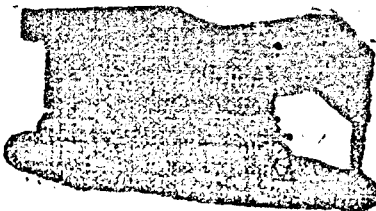
Az emléktáblát, amelyet 1898-ban, a szabadságharc fél-százados évfordulója alkalmával helyeztek az épület falába, most eltávolították.

A Magyar Párt közbenjárásának sikere. Otelec, Timiș megyei községben a magyar igényjogosultak is kaptak házhelyeket. A házhelyek árát most kellett kifizetni. Felszólították őket, hogy fizessenek ki házhelyenként ötezer lej. A Magyar Párt megyei tagozatának közbenjárására, tekintetbe véve, hogy az igényjogosultak tartozása konverzió alá esik és hogy a kisajátított földek ára kötvényekkel is fizethető, Otelec község magyar igényjogosultjai a Magyar Párt közbenjárása következtében ötezer lej helyett ezer lejfel fizették ki tartozásukat. Ennyiért vásárolták ugyanis meg a kétezeröttszáz lej értékű kisajátítási kötvényeket, amivel tartozásukat törlesztették.

A pápa betegsége. XI. Pius pápa hosszabb idő óta gyengélkedik. Betegségének gyógykezelését azonban nem veszi komolyan, mert állandóan nagy munkakedvvel dolgozik. A pápa környezete nagy aggodalommal figyeli a pápa állapotát és a Vatikán orvosai mindent elkövetnek, hogy a Szentatya egészsége mielőbb helyreálljon.

Szabad zsidó hittant tanítani a középiskolákban. Néhány héttel ezelőtt közöltük lapunkban, hogy az iskolaügyi miniszter megtiltotta, hogy a zsidó vallástant a középiskolák épületében tanítsák. Ujabb rendelkezés szerint az iskola igazgatóságának felügyelete és ellenőrzése mellett szabad zsidó hittant is tanítani a középiskolákban.

M.A.V. önbeállítás golyóscsapóval acélkeretű csapológépek,

legújabb kivitelben M. A. V. szab. beszerelhető heretifikációs készülékek. „Hanomag Diesel” 34/45 Hp. traktorok, beszerelhető hengerperselyekkel. „MÁVAG” egyetemes kalapácsos malmok. A csapológépekhez különféle fűzergépek. Mindenkor a legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók a romániai kizárólagos vezérképviselettel:

„Industria-Economia” Rereskedelmi és Ipari Részv.-Társ.-nál,
TIMIȘOARA, Str. I. C. Brătianu 34. — Telefon 914.

Tel.: 914. — Telefont: 914.

Kádár Géza Zalaui esperest Cluj-i lelkésznek hívták meg. Vasárhelyi János püspök-é való választásával a Cluj-i Alsóváros parochiája lelkész nélkül maradt. Máthé Sándor esperes intézkedése következtében az egyházközség választó közgyűlésen döntött a lelkészi állás betöltéséről. A választó közgyűlés nagy többségének bizalma Kádár Géza felé hívta meg a lelkészi állásra. Kádár Géza meghívása általános meglepetést keltett, mert nemcsak kiváló lelképász, hanem a gazdasági, pénzügyi kérdésekhez is kiválóan ért. Mindenesetre nagy nyereség a református egyház számára, hogy a püspöki székvárosban olyan ember kap működési teret, aki az egyház nehéz ügyeinek intézésébe a gyakorlati ember tapasztalataival szólhat bele. Ma cselekvő, szervező emberekre van szüksége az egyházi igazgatásnak.

Nagy árvíz Japánban. Osarutava, japán község mellett átszakadtak a gátak. A megáradt folyó vize a falura zudult. A község lakosságából ezren meghaltak. A szörnyű veszedelemből csak 18 községi lakos menekült meg.

Szobrot kap Bratianu Zalauban. Salaj-megye időközi bizottsága elhatározta, hogy I. Bratianunak szobrot emeltet Zalauban. A szobrot a lebontott Wesselényi-szobor helyére állítják fel.

Nagy vasúti szerencsétlenség történt Amerikában. Észak-Amerikában, Chicago mellett, egy gyorsvonat munkásvonattal ütközött össze. Mind a két vonat a mélységbe zuhant. A szerencsétlenségnek husz halálos és száz sebesült áldozata van.

Juhok, szarvasmarhák májmélelybelegségét biztosan gyógyítja: EGGER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

A „Gazdatudomány“ dícsérete. Szoboszlai Árpád, Cioc-községbeli előfizetónktől a következő levelet kaptuk:

Alulírott tisztelettel értesítem, hogy a „Gazdatudomány“ és a „Hóstitói lakodalom“ című könyveket megkaptam. Ezekért ezuton hálás köszönetet mondok. Egyben nem mulaszthatom el, hogy hálás köszönetet ne mondjak dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc uraknak, akik nagy fáradságuk és a magyarság iránti buzgó munkásságuk árán gazdag tartalmával ezt a könyvet összeállították. Ifjú szívemből kívánom, Isten éltesse őket, mint minden fajunkért dolgozó és munkálkodó embert.“

A „Gazdatudomány“ o. könyv, mint lapunk előző számában jeleztük, elfogyott. Jelenleg azonban már folyik a második kiadás nyomdai előkészítése. Így a legrövidebb idő alatt a könyv második kiadása meg fog jelenni és rendelni meg fogják kapni. Kérjük azokat, akik a könyvet meg akarják venni, hogy rendeléseiket adják fel, mert mindenkít számon fogunk tartani, aki a könyvet megrendelte és azonnal, amint a könyv megjelenik, a rendelőknek elküldjük. Azok, akik a könyvet megrendelték és még nem kapták meg, legyenek türellemmel, mert amint a második kiadás elkészül, a könyveket azonnal postázni fogjuk.

Az ötmillió kanadai titok. A kanadai „golya-derby“-ről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl *Tolnai Világlapja* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan pompás cikket, riportot, nagyzerű folytatásos regényt és közel száz remek képet talál az olvasó a népszerű képes lapban.

Milyen lesz az új százlejes?

Az új százlejesek világos hamuszürke színűek, kissé sárgás árnyalattal. Egyik oldalukon Ofelsége arcképe van, a másik oldalukon az ország cimere. Az új százlejes széle recézett.

Megszüntették egy iskola magyar és német tagozatát. A Bansagi Fratelia község állami iskolájának magyar és német tagozatát megszüntették. Az intézkedés következtében háromszáz magyar gyermek esett el az anyanyelven való tanulás jogától.

Nem engedélyezték magyar művészek romániai vendégszereplését. Magyar színművészek decemberben Bucuresti-i vendégszereplésre készültek. A román hatóságok a beutazási engedélyeket már hónapokkal ezelőtt kiadták. A kiadott engedélyeket közelebről minden indokolás nélkül visszavonták.

Megjelent a „Magyar Népegészségügyi Szemle“ legújabb száma. (IV. évf. 11. szám.) Tartalom: Daróczi Ferenc: Egy katalaszegi falu. Dr. Zempléni Imre: Az asztmáról. Elekes Béla: A tejszövetkezet mozgalom egészségügyi fontossága. — A mosás története. — Vasárnapi iskola. Dr. Koleszár László: A táplálkozásról. II. Születések száma Amerikában. — Könyvszemle. Ezen fontos népegészségügyi havi folyóirat megrendelhető dr. Schmidt Bélánál (Targu-Mures), Strada Mihail Eminescu 4. Előfizetési ára egy évre 120 lej.

Leszállított áron! Műkedvelői szindarabok. Csíste Károly színművei: Rózsamajor virága. Népszínmű 3 felv. 28 lej. Isten veled kedves rózsám. Népszínmű 1 felv. 20 lej. A virágnak megtiltani nem lehet. Népszínmű 3 felv. 28 lej. Ez a kislány úgy éli világát. Vidám falusi történet 1 felv. 18 lej. Hejehuja kézfogó. Népszínmű 3 felv. 28 lej. Árvák bethlehem utja. Karácsonyi mesejáték 3 felv. 28 lej. Legényfurfang. Népszínmű 3 felv. 28 lej. Keresztanyám gyáva legénye. Népszínmű 1 felv. 18 lej. Verica kérője. Vidám falusi történet 1 felv. 18 lej. Piros jegykendő. Népszínmű 4 felv. 28 lej. Katica. Népszínmű 3 felv. 28 lej. Jutkánál nincs semmi baj Vidám történet 1 felv. 12 lej. Sáríka vasparipája. Párjelenet 12 lej. Gyászol a bojtár. Párjelenet 12 lej. — Tekintettel a mélyen leszállított árakra, a rendelés összegével példányonként 2 lej postaköltség és 10 lej ajánlási díj előre beküldendő. — Amennyiben az ajánlási díjat a rendelő nem küldi be, a rendelést egyszerű kereszkötést alatt *felelősség nélkül* küldi a *Minerva Műintézet Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5.*

Halált okozott a lépfenés hus. A Satu-Mare-megyei Tatarești községben Chira Dumitru gazdálkodó tehene lépfenében megbetegedett. A gazdálkodó a tehenet levágta és husát ki-mérte. Ómaga néhány nap alatt súlyosan megbetegedett és meghalt. Megállapították, hogy halálát a lépfenés hus okozta. A községben most nagy a riadalom, mert sokan fogyasztottak a beteg állat husából.

Vádat emeltek egy római katolikus esperes ellen. Sas Antal, Carta-i esperes-tanfelügyelő ellen vádat emeltek, hogy az esperes az állami oktatás ellen izgatott és lázított. Sas Antal a székely szülőket a vádirat szerint arra akarta rávenni, hogy gyermekeiket ne az állami, hanem a felekezeti iskolába adják be. Bizonyosnak tartjuk, hogy a bíróság ezért az esperest nem fogja elítélni, mert hiszen hivatalos kötelességét teljesítette.

Pénzhamisítás vádját emelték egy egyetemi tanár ellen. Piti-cariu, Cernaui egyetemi tanárt azzal vádolják, hogy hamis pénzt hozott forgalomba. Az egyetemi tanár tagadja a tēr-hére rótt bűncselekményt, az eljárást azonban folytatják ellene.

Repülőgép szerencsétlenség történt Ilfov-megyében. Ilfov-megyében egy katonai repülőgép elveszítette egyensúlyi helyzetét és lezuhant. A szerencsétlenség alkalmával Linguras Apostol hadnagy meghalt. A repülőgép darabokra zúzódott.

Nyári zivatar Szegeden. Szeged városa fölött hirtelen kerekedett nyári zivatar vonult át. A nagy záporosó következtében víz öntötte el az utcákat és behatolt az alacsonyabban fekvő házak pincéibe.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Olesó gyermek-szindarabok. Az Uj Cimora gyermekujság a következők közlésére kérte fel lapunkat:

A tanítók felkérésére ismét összeállított egy szindarab-sorozatot az egyes számokban történt megjelenés szerint. A sorozatban vannak karácsonyra, vizsgára, Mikulásra s más alkalmakra használható szindarabok, rövid jelenetek, versek. A sorozat ára, amely előre beküldendő, portóval együtt 25 lei. — Legjobb előre beküldeni vagy pénzben vagy bélyegben az árat. A sorozat megrendelhető a lap főszerkesztője: *F. László Marcella* címén Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5.

Az ősz folyamán a legtöbb romániai magyar iskolának küldött és küld még mutatványszámot az Uj Cimora. Kétségkívül nagy anyagi áldozatába került az újságnak, hogy így megismertesse munkáját a tanítókkal s az iskolákkal. Épp azért is a küldött mutatványszámot *olvasd: dt figyelmesen* és közöli azonnal a kiadóhivatallal a megrendelést. Ellenkező esetben kéri vissza a lapot a kiadóhivatal, nehogy a hallgatással a megrendelés tényét lássa fennforogni. A lap megrendelhető a Magyar Népet útján is.

Kisebbségi újságírók a kormánytól. A kisebbségi újságírók küldöttei megjelentek a kormány vezetői előtt és az új sajtótörvénytervezettel kapcsolatban előadták a kisebbségi újságírók panaszait és sérelmeit.

Két pesti színész nő boxpárba. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely a *Délidő* új számában jelent meg. Kitűnő illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, premierbeszámolókat, színházi cikkeket és pletykákat, valamint egyszerű filmrovatot és több mint száz képet talál az olvasó a száz oldalas színházi képeslapban.

Pedal-Harmonium

2 manual, 6 sor nyelvsíp, amerikai szívólégregndszer kifogástalan állapotban jutányos áron eladó. Megfelel kisebb templom vagy kápolna részére. — Harmoniumok minden nagyságban.

WEGENSTEIN Orgona- és Harmoniumgyár,
Timișoara, III. Bul. Mihai Viteazul 30.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Utazás a búzavetőmagtól a mindennapi kenyérig.

— Kocsyi Kálmán cikksorozata a Magyar Nép olvasói számára. —

Előkészületek a búzavetésre.

Talajigényei. A búza megterem a legtöbb száraz talajon. Legjobban diszlik a sötétszínű, kékítés, barnás televényföldeken és a kötöttebb agyagos és vályogos talajokon. De jól megterem a világosabb színű, könnyebb természetű erdőtalajokon is, ha nem tulságosan soványak. Csak a könnyű homoktalajra nem alkalmas a búza. Az ilyen földeken a rozs termése van helyén.

Elővetemény. Legerőteljesebben diszlik a búza a pillangós virágú takarmánynövények után, amilyen a bükköny, a vörös here. Ezek után a talaj növényi tápanyagokban gazdag állapotban marad vissza és a gazdának ideje van azt a vetésig jól meg is művelni. Minél soványabb természettől fogva a talaj, annál jobban meghálálja a búza az ilyen, méltán talajgazdagítónak nevezhető előveteményeket. Viszont természettől fogva gazdag televényföldeken az ilyen elővetemény után vetett búza fejlődése tulságosan buja lehet, megdőlésre hajlandó. Ilyen talajokon egészségesebb lesz a búza fejlődése más elővetemények után, amilyenek a kapások, a csalamádé. A repce, mák, kender, dohány is jó elővetemény. A tengeri csak olyankor jó, ha elég korai fajta, úgy, hogy letörése után még elég idő marad a búzaföld előkészítésére. Késői tengeri után sokszor már nem érhetik be jól a felkészített talaj, nem veszi be egyenletesen a magot és a csirázó búzanövénykének gyökere nem tud könnyen a földbe hatolni. Jó korai nemesített tengerik: a Várady féle erdélyi, a tofronyai keményszemű, a bánkúti korai keményszemű. Ezeknek sok más előnyük is van. Biztosan beérnek hidegebb nyarak után is. Termésük emberi táplálkozásra alkalmasabb, bizalmasra előbb felhasználható, mint a későbbi fajtáké. Száruk is jobb takarmány.

Ahol a talaj nagyon el van gyomosodva, az indokolt lehet, hogy egyszer-mászor felte ugart tartssunk és gyakori szántással irt-

suk rajta a gyomokat. Az ugar után vetett búza igen jó terméseket szokott adni.

Leghelytelenebb búza után búzát vetni. Ilyenkor a talaj könnyen elgyomosodik. Növényi betegségek, állati kártevők szaporodhatnak el benne. Így például egy köüszögtől nem teljesen mentes búzatablát az aratás közben kihullott üszkös szemek úgy megfertőzhetnek, hogy a következő évben ugyanoda vetett búza erősen üszkossá válhatik még akkor is, ha a vetőmagot csáváztuk. Vagy elszaporodhatnak benne a vetési csigák, mert két télen egymásután találtak ott eleséget és akadálytalanul szaporodhattak. Ugyanebből az okból elszaporodhatnak a mezei pockok (egerek), a drótférgek és más kártevők is. A búza erősen kiéli a talaj tápanyagtartalmát és ezért másodszer termelve ritkább és hitványabb szokott lenni, mint az első évben. Gazdag talajon és kedvező időjárás mellett előfordulhat ugyan, hogy a búza után vetett búza ki-elégítő termést ad, de ez kivétel, amelyre nem szabad számítani.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy aratáskor mindig hull a földre több-kevesebb búzaszem. Ha már most például nemesített búzafajtát vetünk egy olyan táblára, amelyen közönséges, vagy egy más fatájú nemesített

CLAVETHYL
TYUKSZEM SZEMÖLCS ÉS VASTAGBŐRIRTÓ SZER
Hatás biztos
Majd én!
Földedem nélkül ir
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI ÉS GAZDASÁGKUTATÓ INTÉZET

búza volt, akkor az elhullott magból kelt búza megronthatja a fajbúzának tisztaságát.

A zab valamivel jobb elővetemény, de szintén meg vannak a hátrányai. Az aratáskor kihullott szemek egész őszen át csúfitják a kikelt búzát és olyanok benne, mint a gyomok, elszívják előle a talaj nedvességét és tápanyagait. Télen a zab kifagy ugyan, de a búza megviselten megy a télbe és ezért tavaszi fejlődése sem lehet kifogástalan.

Talajművelés. Arra kell igyekeznünk, hogy vetésig a talajt porhanyó, beéredett állapotba hozzuk, amely a magot jól befogadja, a csirázó és bokrosodó növényt nedvességgel, tápanyagokkal jól ellátja. Az elővetemény lekerülte után minél előbb szántsuk meg sekélyen a tarlót. Igen kötött talajon ez a szántás valamivel mélyebb lehet, hogy a második úgynevezett keverésszántás könnyebben legyen keresztülvihető. Ezt a második szántást tehetőségünk szerint jóval mélyebbre; 16—20 centiméterre vegyük. A vetés alá ismét sekélyebben szántsunk. Minden szántás után boronáljuk el jól a földet és olyankor, ha nagyobb esők után megcserepesedik a talaj, boronáljuk meg ismét, hogy a felülete porhanyó maradjon. Erősen kötött talajokon a rögeket zuzzuk szét nehéz rögtörő hengerrel. A tarlóhántáshoz használjunk többvasu ekéket, amelyekkel a munka szaporább. Ezeket és a nehéz hengereket a kisgazdák legcélszerűbben úgy szerzik be, ha többen összeállnak és közösen használják azokat. A henger elé négy ló vagy ökör kell és ha valakinek csak két ló van, szintén össze kell állnia egy másik két lovas gazdával.

A meghengerezett földet az első kiadósabb eső után meg kell boronálni, hogy a földben nyomott és megázott rögek teteje megporhanyuljon és ennek a puha rétegnek védelme alatt az alsóbb rész is átnedvesedjék a vetőszántásig szétomolják.

Trágyázás. Búza alá nem célszerű istállótrágyát adni. De annál szükségesebb, hogy az elővetemények közül a kapásokat, repeét, mákot, dohányt minél jobban megtrágyázzuk.

A háború előtti időben sokat beszéltek a búza műtrágyázásáról és általában a műtrágyázásról. Már-már köztudatba ment, hogy nem is jó gazda az, aki a búzája alá nem ad műtrágyát.

Ma már nem beszélünk így. A műtrágyázást kísérletezés és számítás kell, hogy megelőzze. Mert vannak olyan vidékek és olyan talajok, ahol például a szuperfoszfátnak semmi eredménye sincsen. Azokra esetleg másfajta foszfortrágyát kell ajánlani. De csak akkor lehetünk biztosak az eredmény felől, ha gondos kísérletezéssel kérdeztük meg előbb a földünktől, hogy milyen műtrágyát kíván! Az ilyen, több éven át folytatandó kísérletezésre kisebb gazdák nem vállalkozhatnak. Ennek végrehajtása a falusi gazdakörök feladata. Minden faluban kellene, hogy legyen egy-két gazdasági iskolát végzett gazdász — akinek iskoláztatását akár a falu egész gazdaközönségének összefogó áldozatkészsége tegye lehetővé ott, ahol a szülők nem elég tehetősek — és akinek a gazdasága példaképe kellene, hogy legyen a többi gazdáknak. Az ilyen műtrágyakísérletek végrehajtására ezek a tanult gazdavezetők vállalkozhatnak, a gazdakör támogatásával. Mert minden kísérletezés sok munkába és pénzáldozatba is kerül.

Ha a kísérletezések során kiderül, hogy a műtrágya a terméseket minden évben fokozza, akkor a számítás kell hogy következzen. Mibe kerül az a műtrágya, mennyit ér a használatával elérhető terméstöbblet, mennyibe kerül a trágya szállítása, kiszórása, beboronálása?

A foszfortrágyákon kívül a mi viszonyaink között a nitrogéntrágyák használata lehet még indokolt. Olyan földeken, amelyeknek a trágyázásról, istállótrágyázásról nem tudunk gondoskodni, amelyeken tavaszonként sárgulólevelű búzavetésekben a haragoszölden kiváló bujafoltok mutatják, hogy a talaj nitrogéntápanyagokban szegény, igen valószínű, hogy

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért fűri,
hogyan
kinozza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szúrás
szaggatás és keresztcsont
fájdalom?
Mikor a csodás hatása

Spongillia

FÁJDALOMÖZŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRA 0 LEI KONCI GYÓGYSZERTÁR
és postaköltség • ODORHEIU •

a nitrogénműtrágya haszonnal lesz alkalmazható. Itt nálunk mostanában a Diciosanmartin-i mésznitrogén a legkönnyebben beszerezhető nitrogéntrágya. Ha ebből vetés előtt néhány héttel holdanként 80 kilót elszórunk

sovány búzatábláinkra, 200—400 kiló termés-többletet is érhetünk el. De senki se menjen vakon ennek az állításomnak a nyomán. Minden nagyobb műtrágyarendelést kísérletezés és számítás előzzön meg!

Új könyvek.

A gyümölcstermelés jelentősége és haszna népünk gazdasági életében. Irtá: Patakfalvy Zsigmond tanító.

A gazdák mindinkább kezdenek rájönni, hogy az okszerű gyümölcstermelés útján földjeik terméshozamát lényegesen növelhetik. A gyümölcs ugyanis az emberiség táplálkozásában évről-évre jelentősebb helyet foglal el. A külföldi piac érdeklődése is állandóan fokozódik a kiváló minőségű romániai gyümölcs iránt és így minden tekintetben indokolt, hogy a gyümölcstermelés kérdéseivel minél többen foglalkozzanak. A gyümölcstermelésről utóbbi időben nagyon sok könyv jelent meg. Ezek között külön dicséretet érdemel az unitárius tanítók egyesületének kiadásában megjelent gyümölcstermelésről szóló füzet. A füzetet Patakfalvi Zsigmond unitárius tanító írta. A könyvben nagy szakszerűséggel és kiváló gyakorlati tudásra valló módon foglalta össze a gyümölcstermelésre vonatkozó tudnivalókat. Valóban megérdemelte a kitűzött pályadíjat, mert füzeete megoldja azt a kérdést, hogy a kezdő gyümölcstermelő milyen forrásmunkához forduljon tudásának megszerzésére és kiegészítésére. A 36 oldalas füzet ára 5 lej. Ezért a pénzért a szerző nagyon sokat nyújt az olvasónak.

A füzet részletesen foglalkozik a faiskola beállításával és a faiskolai csemeték gondozásával. Rátér ezután a kert helyes besztására és beültetésére. Foglalkozik az oltványok ápolásával és a gyümölcsös minden kártevőjével. Nagy érdeme, hogy világos, könnyen érthető modorra adja elő mondanivalóit. Mint jeleztük, a könyvecske elsősorban kezdő gyümölcstermelők számára készült. Nagy haszonnal forgathatják azonban a haladó gyümölcstermelők is, mert kitűnő összefoglalásban nyújtja nekik a könyvecske mindazt, amit a gyümölcsösben el kell végezniök. Így tehát a könyvecske jól felhasználható a munkálatok helyes időben és helyes módon való elvégzésének ellenőrzésére. A kis füzetet sok ügyes kép díszíti, ezek nagymértékben növelik használhatóságát. A könyv megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján. Ára helyben 5 lej. Vidékiek küldjenek be egy füzetért 7 lej értékű postabélyeget levélben. Leghelyesebb, ha többen összeállnak és együtt küldik be a füzet árát, mert így postaköltséget takarítanak meg.

Mennyi buza termelt Romániában? A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint Románia ezévi buza-termése 230 ezer vagonra rug. A bevetett területhez viszo-

nyítva a termést, meg kell állapítanunk, hogy a termésátlag nagyon gyenge. Holdanként átlag 500 kiló buza termett. Ha tekintetbe vesszük, hogy holdanként 100 kiló volt a vetőmag és a földet meg kellett művelni, adót kellett fizetni, megállapíthatjuk, hogy a buza termeléséből gazdáinknak nem sok hasznuk maradt. Figyelmeztetnek bennünket ezek a számok, hogy a mezőgazdasági termelésben minden módot meg kell ragadnunk a többtermelés fokozására. A „Magyar Nép” szívvél-lélekkel szolgálja az ügyet. Igazolja ezt gazdasági rovatunk, ahol az arra leg-hivatottabb szakértő tollából hónapok óta foglalkozunk a buza-termelés kérdésével.

A takarmány D-vitaminjának pótlása.

Az állati szervezet sósükségletét kizárólag a takarmányból fedezi, a szervesetlen sók forgalmát a szervezetben pedig egy egészen újonnan felfedezett anyag a D-vitamin szabályozza.

Gyakran tapasztalható, hogy olyan takarmány huzamos etetése után, mely D-vitamint egyáltalán, vagy pedig csak kis mértékben tartalmaz (téli száraz takarmányok) az állatok súlyos csontbaj, angolkórt kaptak. Ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy a D-vitaminnak rendkívül nagy szerepe van a mészsók lerakódásánál és az angolkóros bántalmak, csontbajok megszüntetésénél.

Vizsgálatoknál kiderült, hogy

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

A friss zöldtakarmányok kellő arányban tartalmazznak vitamint, ezzel szemben a téli abraktakarmányok ugyiszólván semmit és épen ez a magyarázata a téli istállóztatás ideje alatt fellépő angorkoros bántalmaknak. Tudjuk, hogy állataink csontfejtőesének meszeszsükségletét FUTOR szén-savas takarmánymósszal kell ledezzük, melynek különösen fiatal állatoknál van óriási jelentősége.

Ugyanakkor azonban minden gondunk az legyen, hogy a téli istállóztatás alatt a hiányzó, de állataink létéhez szükséges D-vitamin okvetlenül pótolva legyen.

Nem is olyan régen sikerült a tudományak a D-vitamint mesterségesen előállítani, mely a gazdák által ismert PEKK néven kerül forgalomba és melynek értéke az állattenyésztés és állattartás szempontjából ugyiszólván felbecsülhetetlen.

Jegyezzük jól meg, hogy a PEKK a FUTOR-ral egyidejűleg adagolandó.

KARÁCSONYI AJÁNDÉK!

December hó közepén jelenik meg Dr. Görög Ferenc:

A magyar nemzet története
III. kiadás.

416 oldalon (160 képpel) finom fehér papira nyomva, élvezetes nyelven, színesen megírva, ismereti a magyarság ezeréves dicsőséges történetét.

Ara postaköltséggel együtt féláron csak 50.- lej.

A személyesen vásárlók 45.- lejért kapják.

Diszes egész vászonkötésben 20.- lejjel drágább.

Vidékre célszerű több könyvet együttesen, egy címre rendelni meg, hogy a könyveket a biztonságosabb postacsomagban leheszen küldeni.

Rendelések csak a pénz előzetes beküldése ellenében szállíthatnak.

A gyűjtők minden 10 drb után ingyen

kapnak egy füzött, 15 drb után egy diszes egész vászonkötésű példányt.

Könyvkereskedőknek méltányos engedmény.

Rendelje meg mielőbb ezt az értékes könyvet, mert e rendkívüli kedvezmény csak december 10-ig érvényes!!

A könyv ára a megrendelő pontos és olvasható címének jelzése mellett a következő címre küldendő:

MINERVA Műintézet

Cluj, Str. Baron L. Pop 3.

PIAC

Drágul a bőr!

Az általános drágulás a bőrpiacon is jelentkezik. Az árak Cluj-on a Mészárosok Szövetsége nyersbőrszövetkezetének jelentése szerint drágulnak. A nyersbőr árak a következők: marha 42, Pittli 42, Zwickel 44, szopó 45, bivalyszopó 25 lej kilónként.

A készbőr ára a következő: Belföldi boxcalf kvadrátonkint I-a 60—66 lej, II-a 55—60, III-a 45—52. Rindsbox (tehén) I-a 55—60 II-a 43—52. Vikszos tehénbőr barna vagy fekete 200—220—230 kg.-ként. Bélés bőr 190—200—230. Külföldi sevró fekete vagy barna 90—130—140. Freidenberg barna: 150—160. Lakkbőr 145—150—160. Talpárúk Kroupon I-a 200—220 kg.-ként, II-a 190—195, Nyak 120—130, talpbélés 110—120—130.

Piaci árak Banat-ban.

A Banat-i piacon a terményárak a következők: Buza 405—

410, új kukorica 230—240, zab 260, takarmányárpa 300, sörárpa 320, muharmag 420, tőkmag 600, lucernamag 2600, lóheremag 2500 lej mázsánként.

— A Togal csodálatos jó hatása! „A háború alatt szerzett rengeteg hülésem gyógyítását sok, számtalan gyógyszerrel próbáltam enyhíteni, de sajnos, ezekkel a szerekekkel csak rövid ideig sikerült a fájdalmakat enyhíteni, míg végre egy jó barátom ajánlatára az Önök által gyártott „Togal“ pasztillákat vettem igénybe és igazán csodálatos jó hatást végeztek rajtam, mert a gyomrom nem rontotta meg, a szívem nem izgatta fel és a fájdalmakat csodálatosképpen szüntette, úgy, hogy nemcsak szüntette a fájdalmakat, hanem teljesen ezek a türehetetlen szaggatások elmaradtak és egészen könnyen érzem magamat: ezen tapasztalatok után mindenkinek a legőszintebben ajánlom. Herczeg Sándor, Cluj.” — A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, köszvény, idegzása és hátizomfájdalmak, álmátlanság, spanyolnátha és hüléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a húgysavat, bakteriumölő, tehát a bajgyökerében támadja meg.

Beteg lett a juhod, figyeld nem-e métely?

Ha igen, ne busulj, ne kinozzon kétely!

Rögtön adj be neki egy DI TOL-t, de valódit, mert a hamisítvány öl, de bizony nem gyógyvit!

Gazdatársak!

Gyógyszertárakban csak Distoll kerjetek és fogadatok el. — Felvilágosításért forduljatak bármikor a Magyar Nép-hez.

Művelődés

Gyorsvonaton.

Hegyen, völgyön, rónán keresztül
Száguld a gyorsvonat velem,
S míg eltűnődöm vad futásán,
Szemembe könny gyűl hirtelen.

Eszembe jut egy kicsi város
S a városban egy kicsi ház
S a házon egy virágos ablak,
Melyen te most kikandikálsz.

Es olyan bús, halvány az arcod,
És lelked ott jár valahol,
Amerre ép e pillanatban
A gyorsvonat zúg... zakatol...

SZATHMÁRY ISTVÁN.

A tanácsosok.

A nyulak királya csöngetett. Belépett az udvarnagy és készségesen mozgatta a füleit. Tudniillik az udvarnagy is nyul volt.

— Parancsolsz, királyom!

— Hivasd össze a nagy tanácsot!

Az udvarnagy rohant, hogy a parancsot teljesítse. Még ugrott is nagyot és hosszút, hogy minél előbb értesítse a tanácsosokat. Nemsokára bekopogtattak a tanácsosok a királyhoz.

Heten voltak. Csupa soktudásu, komoly nyul. Hódolattal üdvözölték urukat.

— Üdvözlégy, óh király! Mit parancsolsz?

— Üljetek le, — szólt kegyesen a király.

A tanácsosok helyet foglaltak a bársonyszékeken, — akarom mondani, a hátsó lábukon.

— Figyeljetek reám, hű tanácsosaim, — kezdte a király.

Tizennégy fül emelkedett a levegőbe, jeleül, hogy a nagy tanács figyel.

A király folytatta.

— Van én nekem egy káposztás földem. Gyönyörű föld. De mit ér, ha nem vehetem hasznát.

— Miért, királyom? — kérdezte az egyik tanácsos.

— Mert egy kecske őrzi. Az pedig mind megeszi a káposztámat s engem közelébe sem bocsájt.

— Oh, uram, hogy bizhattad kecskére a káposztát? — kérdezték a tanácsosok.

A király sóhajtott:

— Én nem biztam rája, hanem az egyik miniszterem. A rossz minisztert már elcsaptam, de a kecske nem távozik a hivatalából. Ha felszólítom, hogy hordja el irháját, mérgeesen mekeg és a szarvát mutogatja. Hát már most adjatok tanácsot, mit tegyek?

A tanácsosok füle lekonyult és mélyen hallgattak. Látszott, hogy gondolkoznak.

Végre megszólal az egyik:

— Uram, királyom, bízd rám a káposztát. Ha én elkezdem mozgatni a füleket, úgy megijed a kecske, hogy esze nélkül elszalad. Én megörzöm a káposztádat.

— Rám bízd, uram, — ajánlotta a másik, — én megrugom a kecskét s attól úgy megszeppen, hogy elviszi az irháját.

— Én ravaszul elcsalom a kecskét a káposztás földről, — mondotta a negyedik.

— Amugy huszárosan hegyesre pödröm a bajuszomat és keresztül szúrom vele a kecskét, — dicsekedett az ötödik.

— Csak ránézek mérgeesen, az is elég lesz ahhoz, hogy megugrasszam, — köpte a marokát a hatodik.

A hetedik, aki a legszerényebb volt, így szólt:

— Én megkérem a kutyát, hogy kergesse el a káposztás földről a kecskét.

A király végighallgatta tanácsosai beszédét.

— Jól van, — mondotta, — tegye mindenki azt, amit ajánlott.

Ezzel kegyesen elbocsátotta a nagy tanácsot.

A hét tanácsos haladéktalanul megindult dolgára. Hatan a káposztás földnek tartottak, a hetedik a kutyát ment keresni. Hát a kecske, amint meglátta az érkezőket, mérgeesen elkezdett mekegni és dőfésre tartotta a szarvát. Nosza, megijedt a vitézkedő hat tanácsos és a barázdába lapult. Moccanni sem mertek.

Egyszerre csaholás hallatszott. A hat tanácsos kidugta a fejét a barázdából, hogy lássa, ki csahol. Hát jött ám a hetedik tanácsos a kutyával. Amint meglátta a kecske a kutya fogát, menten nekiiramodott a világnak.

A hetedik nyul nagyon hálálkodott a kutyának.

— Köszönöm szivességedet, vitéz Bodri, — mondotta.

— Nincs miért. De azt megmondhatod a királyodnak, hogy csak a te kedvéért tettem, mert máskülönben nem szeretem az ugribugri népséget.

A kutya ezzel visszatért a házba. A hetedik tanácsos pedig a nyulak székvárosa felé ballagott vissza, hogy megvigye az örvendetes hirt a királynak. Hát amint egyszer visszatekintett, mit látott? Azt, hogy az ő tanácsos-társai mind a káposztás földön sücsülnek és javában eszik a káposztát.

— Ohó! — kiáltotta. — Én kergettem el a kecskét és ti esztek a káposztából! Már csak én is kiveszem a részemet.

Ezzel visszafutott a káposztásföldre és lakomához látott.

Alló egy hétig ülésezett a nagytanács a káposztásföldön. A hetedik nap nem győzte várni tanácsosait a király, hát kísértelt maga is a káposztásföldre. Hadd lássa, mit végeztek a tanácsosok, ha ugyan el nem pusztultak.

A tanácsosok nem pusztultak el, de a sok szép káposztafej csaknem mind elpusztult. Azt mind megették a jeles tanácsosok.

Mit tehetett a király? Elcsapta a nagytanácsot is, hazament és így szólott az udvarnagyhoz:

— Hozd elő a közmondások könyvét.

Az udvarnagy vitte. Csak úgy görnyedt alatta.

— Keresd ki azt a közmondást, — mondotta a király, — hogy: Kecskére ne bízd a káposztát!

Az udvarnagy kikereste.

— Itt van, — mondotta, rábökve a közmondásra.

A király viszontag sóhajtván szólt:

— Ird utána: De nyulra se bízd ám a káposztát!

Hogyan étek elődeink?

Részletek dr. Görög Ferenc: A magyar nemzet története c. munkájának lapunkban is hirdetett harmadik kiadásából.

Előbbi lapszámunkban olyan részleteket közöltünk, melyek elődeinknek az anyagi javak körül való foglalatoskodásukat ismertették, ez alkalommal megismerkedünk az akkori viselettel, ruházattal, továbbá az abban az időben szokásos bőséges étkezéssel, mulatozással, melyekben elődeink nem nagyon szűkölködtek.

A régi magyarok igen nagy fényűzést fejtettek ki a ruházatban, mely abban a korban legszebb volt egész Európában. A férfiak hosszú és bő dolmányban jártak és szoros, szűk nadrágot viseltek, míg lábukon bőrből vagy szattyánból készült cipellőt, néha sarut hordottak, de általános volt a csizma is, melyről díszes selyembojt csüngött alá. A viselet leggazdagabb része a menta volt, melyet nyakba vetve hordottak, mint a farkas, medve, tigris, vagy párduebőrből készült kacagányt is. Mindezeket, különösen a díszruháknál, nagyon finom anyagból készítették és néha vagyonokat érő drágakövekkel ékesítették. Szintén díszes volt a forgóval vagy gyöngyös bokkrétával ékesített süveg, melybe sas, daru, kócsagtollat tűztek. Használtak még alacsonyabb kalpagot, sőt szőrmeből készült kucsmát is. Mint lovas nemzetnél természetesen nem hiányzott a sarkantyú sem, amit néha vert aranyból készítették és drágakövekkel raktak ki.

A nők egybeszabott szoknyát viseltek, mely testüket a nyaktól a bokáig fődte s hol hosszú uszályos volt, hol meg rövidebb és kerek szabású. A szoknya elé kötényt vagy előruhát vettek, derekukat arany-ezüstből készült drágaköves, vagy arany-ezüst fonálból való gyönggyel, klárisal díszített öv szorította. Felső ruhául szintén a mentét hordták, de nagyon kedvelt volt a bársonyból vagy posztóból készült suba is, melyet gyakran szőrmevel béleltek. Az asszonyok fejükön a kontyra tűzött fejkötőt viselték, melytől aranyból vagy selyemből készült és drágaköves boglárokkal volt díszítve, míg a leányok fejdíszre az abroncs alakú párta volt, bársonyból vagy atlaszból, bőven megrakva gyön-

Nemzeti viselet

gyöökkel, boglárókkal, drágakövekkel. Arcuk előtt fátyolt vagy „orcatakaró“-t hordoztak, mely szinte a földig ért. A lábbeli olyan volt, mint a férfiaké, keztyűt télen-nyáron hordot- tak s a legyező is nagyon divatos volt. Egyéb- ként a női divat nem változott annyira, mint manapság, sőt a nők még a dédanyáktól örö- költ ruhákat is viselték.

A ruházat mellett az étkezésre is rend- kívül nagy gondot fordítottak. Reggelire ugyan csak bort vagy fűgével, mazsolával éde- sitett égett bort ittak kevés húseledel mellett. Annál gazdagabb volt azonban az ebéd és va- csora, amelyek nagyon sok fogásból állottak. A terítés nem okozott sok gondot, mert csak a főasztalt terítették meg előre, a gazdagab- baknál ezüst, a középosztálynál cintányérok- kal, kanalat és kenyeret rakván mellé, mert a kést, villát mindenki magával hordotta; a többi asztalra csak akkor tették oda a fenti eszközöket, ha a vendégek már letelepedtek.

Étrendjük nagyon változatos és bőséges volt. A levest nem ismerték, ellenben annál több húsnemű került az asztalra: marhahús főve tormával, sültve különféle, erősen fűsze- rezett mártásokkal, mustos pecsenye, fehér- hús vadalmával, borju, bárány, disznó, ma- lac, kappan, liba, kacsza, különféle vadhús

olyan mártásokkal, amilyenek ma már telje- sen ismeretlenek. A káposztás hús, melyben a marhahús mellett szalonna és szárnyas is volt, olyan különleges és jó lehetett, hogy „Erdélyország címere“ név alatt emlegették. Míg a többi húsfélét zsírral, addig a vadhúst vajjal készítették; kedvelt étel volt a medve- talp, továbbá a hód farka gyümölcsös lével.

A sokféle tészta közül a nevezetesebbek: a főtt tészták, rétes, lepény, turós béles, alma- fánk, csöröge, kürtöskalács, tojásos kalács és a szilvából, tejből és tojásból készült torta stb. Nagy lakomáknál szokás volt a pásté- tom is. Ebéd után már egyik-másik helyen fekete kávé is ittak, amit a törököktől tanu- tak el. Thököly elfogatása után, akit a fekete kávéig tartóztatott a basa, gúnyosan emleget- ték: „Hátra van még a fekete leves!“

Az étkezésnél főszerepet játszott az ital, amiből a régiek sokkal többet tudtak elfo- gyasztani, mint manapság. Még a jámbor Apaffy Mihály fejedelemről is följe- gyezték, hogy „egy ültében“ megivott egy ve- der bort. A bort ezüst kupákból itták, az üveg- pohár még nagy ritkaság volt. Általános divat volt, hogy a házigazda minden egyes vendége egészségére külön emelt poharat, amikor is, az illető vendéget kivéve, mindenki kiürítette poharát, ami csak kezdete volt a rendszerint nagyon is elfajuló ivásnak. A bor mellett a sör is járta, a méhser meg egyenesen kedvenc

Női viselet

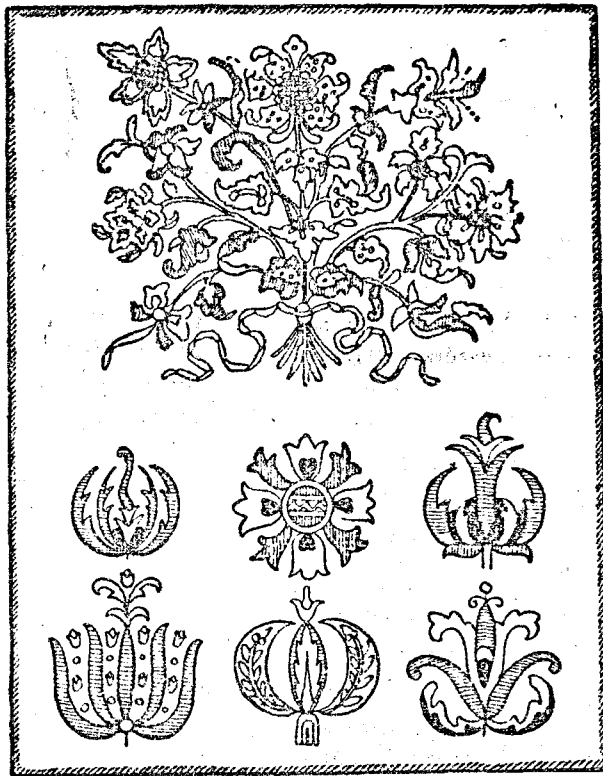
ital volt. Jó mulatságnak azt tartották, ha mindenki leitta magát.

Ha sok volt a fiatalság, táncrea is perdültek, mert a zenészek mindig kéznél voltak és ropták a táncot kivilágos kivirradtig. Különösen nagyobb családi ünnepeknél folyt a mulatozás napokon keresztül egyfolytában; még a parasztnál is eltartott a lakodalom egy álló hétig. Hogy mennyire követték uraik szokásait, mutatja az, hogy meg kellett tiltani a parasztnak a nyole fogásnál nagyobb lakodalmi étkezést. A szegény jobbágyok máskor ugyanis csak szenvedett és nélkülözött, bár egyes jó földesurnál nem hiányoztak módosabbak sem közülök.

A városi polgárság életmódja, zárkózottságuknál és takarékosabb természetüknél fogva is, sokkal egyszerűbb és szerényebb volt, noha közöttük is igen éles rangkülönbség volt, mivel a régi, gazdag, pátricius családok talán még a főuraknál is magasabban és gögösebben hordták fejüket és valósággal lenézték többi, szintén iparos, kereskedő társukat. De akkor az volt a kor szelleme, ami sok helyen még ma sem veszett ki teljes mértékben, noha azóta már az egész világon elterjedtek az ugynevezett szabadelyű eszmék, amelyek szerint mindenki egyenlő Isten és ember előtt, azaz teljes a vallási és polgári egyenlőség. Az eszmék legalább ezt hirdetik; a valóság azonban sokszor más.

Olvasóink a Magyar Nép közvált

A magyar díszítés alapformái.

Néhány számunkban már foglalkoztunk a székely hímzésekkel. Díszítésük kétféle, az egyik mértani szabályos formából, a másik szabad formából, leegyszerűsített stilizált virág, levél, vagy szár elemből épül fel.

A díszítés a székelyeknél sok színű és igen gyakori, különösen a régi varrottásoknál az arany és ezüst szál használata is.

A ma közölt díszítésünk egészen keleti (arab-perzsa) formáival rendkívül gazdag hatású.

Bemutatunk néhány érdekes elemet is, levél, virág, rózsza és tulipán változatokat egyszerűbb és gazdagabb formában.

Apóságok Adomán

A föld leghidegebb pontja.

Észak-Szibériában a néhány évvel ezelőtt felfedezett hegységben időjárási vizsgálatokat végeztek. Megállapították, hogy a Földnek ez a leghidegebb része. A téli közép hőmérséklet a fagy-pont alatt 51 fok hideg. Bizonyos, hogy a hőmérséklet télen 70 foknál is hidegebb. Ez a hideg éppen kétszerese annak a hidegnek, ami nálunk a leghide-

gebb teleken szokott uralkodni. Még a Székelyföld leghidegebb részein is ritkán mérnek a fagy-pont alatt 35 fokos hideget. Az időjárás vizsgálatára kiküldött tudósok megállapították, hogy télen a nagy hideg miatt, a kilehelt levegőben levő vízpára azonnal jégkristályokká fagy és a jelenség alkalmával különös csengő hang hallszik, mint amikor búzát szórunk fel egy vaslapátra. A vidék lakossága télire melegebb helyre költözik, mert a háziállatok füle lefagy.

Ruha — fából.

A Párizsban megtartott vegyészeti gyűlésen a jelenlevő vegyészek nagyon sok új találmányt mutattak be. Kiderült, hogy a fa ipari kihasználása előtt korlátlan lehetőségek állanak. Egyik vegyész például kitűnő ruhát mutatott be, amely minden tekintetben hasonlított a posztóból készült ruhához. A ruha anyaga kizárólag fából készült. A vegyészek megállapították, hogy a fa sokoldalú felhasználhatósága mellett a jövőben a ruházatkész-

Hallásos betegségek

szi, rheuma, köszvény és idegfájdalmaknál a Togat-tabletták gyorsan és biztosan hatnak. Togat nagy-
értékben hágsavoldó és bakteriumölő, a bajt közvet-
lenül gyökerében támadja meg! Több mint 7000 orvosi
vélemény! Egy kísérlet meg fogja győzni! Kérjen kifeje-
zetten Togat-t, nincs ennél jobb. Kapható gyógyszerárak-
ban és drogériákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

terén is nagy jelentőségre fog
emelkedni.

Zenélő gyermekkosci.

A nyugós és sokat szó gyer-
mekek részére Olaszországban
zenélő gyermekkosciakat hasz-
nálunk. A gyermekkosciiban óra-
szerkezet muzsikáló gépezetet
hajt és a kellemes zene hang-
jairól a legnyugósebb gyermek
is elhallgat.

Ritka halászsákmány.

Pöstyén mellett a Vág folyó-
ban halászok ritka halászsák-
mánya tettek szert. Hálóval ha-
lászta és egyetlen hálózásra
negyven darab harscát halásztak
ki. A harscák között voltak 30—
40 kiló súlyúak is. Az összes ki-
halászott harscák súlya 500 kiló
volt. A harscák a Vág folyóba
buggyanó természetes hőforrások
körül tartózkodtak ilyen nagy,
tömegben. A lakósnak na-
gyon sok kárt okoztak, mert
nemesak a halállományt pusztí-
tották, hanem a vízrejáró ru-
cák és libák közül is nagyon
sokat felfaltak.

Elkészült a világ

legnagyobb hídja.

San Francisco és Oakland kö-
zött óriási híd épült. A híd tizen-
hét és félkilóméter hosszú. A
híd forgalmának megnyitása
eredeti módon történt. Az Egye-
sült-Államok elnöke, Roosevelt
palotájából egy gombnyomásra
bekapcsolta az óriási híd vilá-
gítását és felnyitotta az elzáró
sorompókat. Az óriási híd épi-
tése a mi pénzünkben kifejezve
7000 millió lejnyi összegbe ke-
rült.

A legrégebbi tojás.

Az Amerikában végzett őslény-
tani kutatások alkalmával Texas
államban nagyon értékes leletre
bukkantak. Megtalálták egy ő-
kori gyík hét és félcentiméter
hosszú tojását. A tojás minden
valószínűség szerint egy kétné-
ter hosszú, óriási fejű gyíktól
származik. A tudósok az állat
csontvázát is megtalálták. Az
őslénytan tudós kutatói szerint
az ősgyík ez előtt több százmillió
évevel élt.

Igy már érthető.

— Örült gondjaim vannak,
kérek, az adósságaim miatt
egész éjjel nem tudok aludni.

A tehetséges fiú.

— Apám, én tudok valamit,
amit te soha életedben nem fogsz
tudni megcsinálni!

— Ne mondd — mit?

— Nőni!

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik
bármely ügyből kifolyólag tan-
ácsra szorulnak, ezen rovatunk-
ban készségesen megadjuk a vá-
laszt. — Tekintettel arra, hogy
szakértőinknek a tanácsadásért
fizetnünk kell, felkérjük olva-
sítóinkat, hogy a beküldött tanács-
kérő levélhez mellékeljenek 20
lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt),
könnyebség okáért bélyegben.
A tanácsadás költségeit mi nem
fedezhetjük. Ha a választ levél-
ben kívánják, ezenfelül még kü-
lön portódíj is beküldendő. —
Csak azokra a levelekre válasz-
olunk, amelyekhez a 20 lejt is csat-
olva van. Fenntartjuk azonban
azt a jogot, hogy olyan levelek-

re, amelyek közérdekűek, a vá-
laszt lapunkban adjuk meg.

V. F. Abrud. Külföldről nem
érdemes libatollt behozatni,
mert nagyon magas a behozatali
vám és drága a szállítás. Ezenki-
vül olyan nehézkes eljárások
szükségesek az engedélyek meg-
szerzéséhez, hogy azok is nagy
költséget emésztenek fel. Ezért
ajánljuk, hogy tegyen le a kül-
földi toll beszerzéséről. Inkább
azt ajánljuk, hogy próbáljon it-
ten tollat vásárolni, mert bizo-
nyára olcsóbban kapja meg,
mintha külföldről hozatja. Min-
den nagyobb városban vannak
tollkereskedők és azoknál érde-
lődhetik a toll ára iránt.

A. G. Jól értesült arról, hogy
ujabban az őszi vetéseket is
szokták boronálni. Ha őszi buza
vetése tulságosan sűrű, járassa
meg nehéz boronával, mert ez a
töveket megritkítja. Ilyen mó-
don eléri, hogy tavasszal a veté-
se nem fog tulságosan buján
fejlődni és nem dől meg. Ha a
vetése nem tulságosan buja,
vagy pedig a tövek nem erősek,
csak a könnyű boronát ajánljuk.
A könnyű borona sok gyomot ki-
tép, megbontja a talaj felsőréte-
gét és így a tartalék nedvesség a
talajból nem párolog el. Ezenki-
vül a könnyű borona az őszi ka-
lászások bokrosodására is jóté-
kony hatással van, mert a boro-
na által megsértett tövek új tö-
hajtasokat fejlesztenek, amelye-
ken kalász fog teremni. Boronál-
ni csak fagymentes napokon sza-
bad.

F. L. A káposzta besavanyítá-
sával kissé elkésett, mert ha csak
ezután teszi el, aligha lesz újvra
savanyúkáposztája. Nem kellett
volna ilyen sokáig várnia, mert
hiszen október végére a káposz-
tafejek teljesen érettek voltak.
Próbálja meg azonban az eltett
káposzta érésének siettetését a
következő módon: öntsön kevés
enkorszirupot a besavanyított

káposzta levébe és öntsön a léhez a káposztalé egyik lehuzása alkalmával egy pohárnyi savanyu káposztalevet, vagy savót. Forgassa nagyon gyakran az el-tett káposzta levét, így lehet reménye arra, hogy január hónap közepe tájára megsavanyodik káposztája.

L. J. Az eddigi hideg nem ártott rózsáinak, így tehát gondosan fedje el azokat. A melegebb déli órákban hajtsa le a töveket és fenyő gallyal, lombbal takarja be. A betakart rózsák fölé két deszkából helyezzen fedelet. Ha esetleg a föld nem volna lefagyva, földet is rakhat a lehajtott rózsákra. Ha nincs kéznél fenyőgally, kóréval is befedheti a rózsákat.

A szerkesztésért felelő

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői közlemény

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

K. P. Ilisua, D. M. I. Pereceiu, P. A. Bilghez, T. S. Adrianul Mic, M. M. Liorint, T. A. Ghtorgheni.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Könyvnapjaink néhány nap múlva megjelenik s ezt mint előzőleg közöltük előfizetőinkkel, mindazok részére megküldjük, akik f. év végéig számítva kifizették előfizetéseiket. Ezeknek a naptárt már az első szállítással megküldjük, míg azoknak, akik később fizetik ki hátralékaikat, a pénz beérkezésének sorrendjében fokozatosan egészen addig, amíg készletünk tart. A naptárigénylők névsorát a napokban állítjuk össze s ezekbe felvesszük azokat is, akik legkésőbb egy hét leforgása alatt beküldik a hátralékos díjat, akik pedig később fizetnek, csak az első naptárszétküldés befejezése után. Ez utóbbira valószínűleg csak karácsony után kerül sor, tehát minden hátralékos ügykezzék a pénz bekü-

désével, hogy a naptárhoz kellő időben hozzájusson.

Figyelmeztetjük azon hátralékos előfizetőinket, akik nagyobb összeggel tartoznak, hogy az év végén tul nem küldhetjük részükre lapunkat csak az esetben, ha hátralékaikat még ez évben kiegyenlítik.

K. E. A beküldött kéziratokat megkaptuk, sor kerül rájuk, kérjük, várjon türelemmel.

K. F. Kérésével forduljon közvetlenül a tejfeldolgozó telep vezetőségéhez. Ott kiváló szakemberek vannak és minden bizonynyal feletet tudnak adni kérdésére.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Özv. Sz. J.-né Hadarau 840, Jimbor-ról: M. J. 150, M. M. 150 és R. M. 150, ifj. D. I. Marghita 155, G. A. Bucuresti 150, D. M. Bachnea 200, K. B. Pipea 195 (ebből 45 L. szindarabért), L. I. Urvind 155, H. K. Gurghiu 155, H. Szöv. Niuved 155, A. J. Alesd 155, dr. K. I.-né Puini 155, J. E. Doboli de jos 150, K. I.-né Paputi 150, B. L. Békés 420, P. I. Trg. Lapuzului 155, Sz. M. Felső Simonești 155, S. D. Valca-Ungurasului 155, B. F. Cimmeghiu 155, K. J. Cienales 155, Sz. M. Salonta 150, özv. V. S.-né Band 155, Sz. B. A. Roșia-Montana 150, B. J. Tașnad 155, Sz. S. Horvatpetenia 155, B. J. Careii 75, K. J. Aluniș 150, F. A. Abrud 155, B. F. Lázáresti 155, K. D. J. Sărmășag 150, S. P. Ciucani 150 (r. 1936. dec. 31-ig), P. J. Vișoara 155, id. G. F. Firtănuș 110, Sz. M. Racoșul de sus 100, M. A. Sănpăni 20, V. Z. Ghentiu 150, S. J. Simion 150, F. M. Stanciova 155, P. L. Timișoara 155, B. I. Bucuresti 155 (r. 1935. dec. 31-ig), K. K. Budiul-Mic 150, F. Gy. Zizin 205, Ö. A. Dorobanți 155, ifj. T. A. Tulgheș 155, B. F. Cozmeni 150, B. M. Lunca-Muresului 155, P. S. Alesd 155, E. G. Ghidfălu 200 lei.

Ki sikert akar elérni,

hirdessen a

"MAGYAR NÉP"-ban!

Apróhirdetés

Minden szó 1, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza, Târgu-Mureș, Str. Calarasilor No. 19.

Konyha, diszkertészethez és gyümölcskertészethez értő szerény igényű kertész kerestetik, ref. családos. Pályázatok küldendők: Gr. Degenfeld Miksa, Ardușad, jud. Sătmar.

Tejcsarnokot keresek 1937. évre 300-360 liter napi tejet ár és felszerelés megjelölve. Ajánlatokat „Csarnok” jelígre a kiadóhivatalba kérek.

Kétjártú parasztlérsü, nehéz benzinmotoros, 24 lóerős malom Mezőségen félrészben eladó. Cim a kiadóban.

Diplomával rendelkező, szerény igényű, kis családú, szakképzett vinecellér vagyok. Eladásból kifolyólag kénytelen vagyok helyet változtatni. Vállalom nagyobb szőlőtelep kezelését, szőlőoltvány és gyümölcsfaiskola beállítását oltását. — Jelenleg a Füssy és Kleinhempel szőlőgazdaságában vagyok. Cimem: Bekes Elek szőlőkezelő, Turda, Str. Salinelor 28.

Gazdasági gyakornokot azonnali belépésre keresek, Gr. Loghetti Catina, jud. Cluj.

Kertész, aki a kertészet összes ágaiban több évi gyakorlattal bír állást keres. K. Nagy Mihály Turda, Str. Nicolae Iorga No. 18.

Könyvköltő tanulót azonnal alkalmazok kosszítal, lakással. Kisfaludy könyvköltő Cluj, Str. Marochal Foch 10.

Lengyelországba utazott a külügyminiszter.

Antonescu, külügyminiszter nagy kísérettel Lengyelországba utazott. A külügyminiszter utazásának célja, hogy Románia és Lengyelország között kimélyítse a barátságot és a gazdasági kapcsolatokat. A külügyminiszter utazásának tehát igen nagy fontossága van. Különös jelentőséget ad az utazásnak az is, hogy a külügyminiszterrel együtt a román vezérkar főnöke is Varsóba utazott. Hir szerint a külügyminiszter tárgyalásainak befejezése után a román vezérkari főnök a lengyel hadsereg vezérkarának főnökével fog beható tárgyalásokat folytatni.

Antonescu román külügyminiszter.

A zene nagy magyar mesterének, Liszt Ferencnek emlékezete.

Liszt Ferenc.

A művelt világ minden részében kegyelettel ünnepelték meg a lángésszel megáldott magyar zeneművésznek és zeneszerzőnek, Liszt Ferencnek emlékezetét. Liszt Ferenc ugyanis ezelőtt 50 esztendővel halt meg. Nálunk is megható ünnepet rendezett a múlt héten a magyar zeneiskola a világhírű művész emlékezetére. Liszt Ferenc hosszas ideig élt Németországban. Egyik városban, Bayreuthban, a budapesti Dalszínház

játszotta el közelebről Liszt Ferencnek egyik gyönyörű táncos zenejátékát. A táncos magyar párról fölvetett színpadi képet Liszt Ferenc magyarruhás képe mellett közöljük.

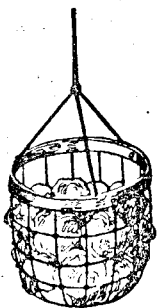
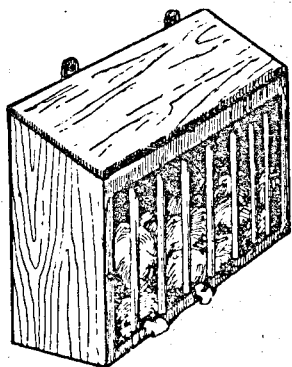

Összetartás ezerest ér,
 Testvér vagy, vagy nem vagy
 testvér?
 Ha szived széthúzáshoz hajt:
 A Magyar Nép összehoz majd.

Tanuld meg!

Efefeők a baromfióiban.

A baromfiak téli takarmányozása terén nagyon sok hibát követnek el. Ezekről már többször írtunk lapunkban. A hibák nemcsak a takarmányok helytelen összeállításából származnak, hanem abból is, hogy a takarmányokat nem készítik elő gondosan és nem nyújtják megfelelő edényből. Így az értékes takarmányt a baromfiak letapodják, elpocsékolják. Télen különösen arra kell ügyelni, hogy a baromfiak sok zöldtakarmány pótló tápanyagot kapjanak, mert egészséges fejlődésükhöz és, hogy bőven tojjanak, feltét-

lenül kellene azok az anyagok, amelyek a zöld takarmányokban vannak. A zöld takarmányok pótlására kiváló anyag a csiráztatott zab. Ezenkívül azonban sok zöldség hulladék, káposztalevél, krumplihéj és saláta kerül ki a háztartásból, amit jól fel lehet használni a baromfiak takarmányozására. Nagy hibát szoktak elkövetni ezeknek a

takarmányoknak az etetésénél, mert rendszeren a földre, vagy a ganéval borított ól földjére szórják azokat. Képeinken két nagyon célszerű etető-edényt mutatunk be. Az egyiket a mennyezetre akasztjuk és így védjük meg a behelyezett zöld takarmányt az elértéktelenedéstől. Amint olvasóink a képről megállapíthatják, az edény szerepét kitűnően betölti egy szarvasmarha szájkosár. A másik etető-edényt a képen látható két fültől a falra kell szegezni. Mind a két etető-edény háziilag nagyon könnyen elkészíthető.

— Mit gondol gazduram, melyik ember megelégedettebb, akinek van 1 millió leje és egy leánya sincs, vagy akinek 7 leánya van és egy fittyingje sincs?

— Azt hiszem, uram, az az elégedettebb, akinek sok pénze van.

— Pedig nincs igaza. Az az elégedettebb, akinek 7 leánya van. Mert akinek 1 millió leje van, az még többet kíván magának, de akinek 7 leánya van, az biztosan nem kíván többet.